

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Sørgedigt i Anledning af Christian Stockfleths Hustru Adolphine Christine Rostgaards Død

Citation: Stub, Ambrosius: "Sørgedigt i Anledning af Christian Stockfleths Hustru Adolphine Christine Rostgaards Død", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 133. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-stub01val-shoot-workid66276.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte

Sørgedigt i Anledning af Christian Stockfleths Hustru Adolphine Christine Rostgaards Død 16. Juli 1740

Da
man spurgte til Thorsinge,
At
Den Høy-Ædle og Velbaarne Frue
FRUE Adolphine Christine Rostgaard,
Ved en salig Himmelfart
Den 16. Augustij Anno 1740
Havde efterladt
Sin allerkiæreste Herre
Den Høy-Ædle og Velbaarne Hr. Justits-Raad og Lands-Dommer
Hr. Christian
de Stochfleth,
i een høybedrøvet Enke-Stand,
Bleve følgende Tanker overleverede til Papiiret
Af
En Pligt-skyldig Client.
Ambrosius Stub.
Imprimatur.
C. THESTRUP.
KIØBENHAVN,
Trykt hos Owe Lynow, Kongel. Universitets Bogtrykker.
134

Vor brave Stochfleth sad forleeden Dag saa eene,
Og savned Hierte-klemt sin u-skatteilig Ven:
Man kunde let forstaae, hvad Manden gik til Meene,
I det hand slog sin Sorg med disse Tanker hen:

1.

Flygtig Liv! men kand man bygge
Paa din Skygge,
Naar den svinder med sin Sol?
Dyden maae jo ofte glide
Allersnarest under Lide
Paa det korte Levnets Pol?
Flygtig Liv! Men kand man bygge
Paa din Skygge,
Naar den svinder med sin Sol?

2.

Flygtig Liv! dit Blomster blegner

Tit og segner,
Naar man vented Frugt og Frøe.
Urten visner, Rosen falder
I den beste Flor og Alder,
Da den maae gaee ud og døe!
Flygtig Liv! dit Blomster blegner
Tit og segner
Naar man vented Frugt og Frøe

3.

Flygtig Liv! mit halve Hierte
Brast med Smerte,
Resten svier til min Død.

135

Ach! hvad maae jeg tidlig finde
Beeskhed i min Rostgaards Minde,
Just fordi hun var mig sød!
Flygtig Liv! mit halve Hierte
Brast med Smerte,
Resten svier til min Død!

Hvor er Bestandighed paa Jordens Bold at finde?
Hvor loed Fornøyelsen sig fast til nogen binde?
Hvor er fra bliden Sol saa blank en Straale kast,
At jo een skummel Skye kand dempe den i Hast?

Den Hiertens Glæde kand paa Lykkens Himmel tindre,
Men bliver Vexel-viis, nu større, atter mindre,
Ja slegter Maanen paa, hvis hæle Ansigt leer;
Men om een føye Tiid saa kiendes det ey mær.

Saaledis gik det her min Stochfleth i sin Glæde,
Hand sad fornøyet paa sit roelig Arve-Sæde,
Fornøyet med sin Deel, fornøyet i sin Stand,
Ærværdig i sin Rang; med eet: En Lyksom Mand.

At Manden kunde nu i sær lyksalig skattis,
Saa lod jo Gud ham ey een Engle-Mage fattis,
Hvis Bryst saa hierte-got, hvis Siel saa Eye-god
Blev største Demant i hans Herligheds Clenod.

136

Jeg mindes end et Glimt af hver en Engle-Mine
Hand nød fornøyet af sin yndig Adolphine,
I det at høy Forstand, et fromt og ædelt Sind,
Stod skildret levendes i Øyne og paa Kind.

Og findis man eenhver sin Ære-Titel pligtig,
Saa tante denne Siel sin Titel af Oprigtig,
Her fantis Grunden til den gamle Adels Rod;
Thi Ærligheden hos Velbyrdigheden stod.

Hun flytted ey sin Fod et Fied paa Tidens Bane,
Hun gik jo caut forbi hver gængse Verdens Vane:
Men hvo vil undre paa Hun gik saa varlig frem,
Den Stund Hun søgte just et ubesmittet Hiem?

Hun, Hun gik Svagheds Kors taalmodelig i Møde;
Thi Haabet gjorde her de bittre Vande søde.
Hun fandt ey mindste Taar af Beeskhed i sin Skaal,
Som jo var blandet med Guds Trøstes Honning-Maal.

Hun kasted hiertelig Foragt paa Verdens Pralen,
Og satte Priis paa Gud i Gierningen og Talen,
Hun var af denne Troe, sig selv til ævig Priis,
At Verden er et Noll imod een Siels Forliis.

Hun fant slet ingen Smag i nogen anden Glæde,
End den hvormed man kand for JEsu Domstol træde:
Den Glands Hun øyned her af Himlen, voldte, at
Hun ansaa Tidens Dag kun som en langsom Nat.

137

Hun vidste alt sit Liv at vende Verden Hælen,
Ja fandt sit Liv i det Hun søgte Gud i Sielen.
Hun var sin Herres Liv; I sær allene glad,
Fordi de Begge Toe i Levnet fulgtes ad:

O Samling! samlet med en Lighed uden Lige!
Kand nogen høyere paa Glædens Trappe stige,
End de, der var saa vel i Samlingen forseet,
At Begge virkelig foreenedes til Eet?

Kand nogen glædes i een syndig Hob af Penge,
Ja Siele-knyttet ved een Livløs Guld-Klump henge,
Hvad var da ey for Lyst og Himmel-blandet Fryd
I Stochfleths ædle Siel ved Rostgaards Liv og Dyd?

Endnu gik alting vel; hans Sol var ikke dalet,
Hans Blomster var galant med ægte Farver malet,
Hans heele Hiertens Fryd stod alt i frugtbar Flor,
Hvorved hans Lykke blev tilsyne meget stor.

Den dydig Frue blev til Barsel-Sengen færdig:
Her ventedes en Frugt som var sin Stamme værdig,
Her stræbte Moder i fortvivlet Fødsels-Vee,
At Fader kunde faae sit ynskete Barn at see.

Strax blev den første Skye paa Mandens Himmel trekket
Og Lykke-Stiernens Glands ved taaget Vanheld svekket;
Hand frygted alt, som een, der forveys kunde spaae,
At store Steen og Stød i Veyen for ham laae.

138

Her stod saa haard een Smid, her sveedte hans Mand-Inde
Imellem Liv og Død for tvende Liv at vinde,
Her var saa svagt et Haab, saa sterkt et Tviflsmaal om
Vel Moder eller Barn med Liv af Striden kom.

Men Fødselen gik an og skilte disse Tvende;
Ja! bragte meestendeel det hele Haab til Ende;
Thi Arvingen, som var til Verden Livløs fød;
Kom frem som Varsel for een halv-død Moders Død.

Lev vel livsalig Nor! vi saae dig død og blegnet,
Dog saae du selv dit Navn i Livets Rolde tegnet!
Du fandt een Fordeel i den salig Guds Behag,
Og bad kun Ævighed, men Tiden ey god Dag.

Dit Legeme laae Liig ved ængstet Moders Hierte;
Men da din Fødsel blev een Liig-færd fuld af Smerte,
Var Sielen alt sin Vey og fandt saa kort en Stie,
Der gik til Himlen selv ald Verden rundt forbie.

Men hvad er det for Larm, der støder i mit Øre?
Her lod sig jo en lyd af ynksom Jammer høre?
Ney see! er dette Vand af Faders Øye øst,
For Barnets Siel den var for Fødselen forløst?

O ney! den første Sorg gik Manden flux af Glemme
Ved det en anden fik ham haardere i Klemme;
Thi knap var første Liig ført ud af Moders Skiød,
At Moderen jo selv laa svanger med sin Død.

139

Her laae en taallig Siel bespendt med sidste Ture,
Ja fandt sin Afskeeds-Tid bag Verk og Vee at lure:
Her stoed een raadvild Mand bespendt i Barm og Bryst
For Døden kom saa nær hans Øynes Liv og Lyst.

Saa dyp dig nu, min Pen, i Tusind salte Taare,
Der flød paa Timen af min Stochfleths Kind saa saare;
Hand krympet sig saa han, da Dødens Voldsom Haand
Greb fat ved Knuden paa det kiære ægte Baand.

Hans matte Rostgaard laae med Aanden paa sin Læbe,
Og kunde knap sin Luft igiennem Halsen slæbe:
Imidlertid saa blev hun meere varm og vaad
Paa Haand, paa Kind og Bryst af Mandens hyppig Graad.

Hvad vil du (var hans Ord) hvad vil du alt saa fage,
Min Engel, flyve bort, ja korte mine Dage?
Hvad iiler du saa fast? O søde! kom ihu,
Vor Samlings-Glæde var ja dog saa spæd endnu.

Betenk, Elskværdigste, hvor ømmelig og nøye
Vi fulgte Begge To hver andris Nik og Øye!
Betenk din Kierlighed, der svigted? om du skrev,
Din Hierte-knyttet Ven saa haardt et Skilsmis-Brev.

Betenk, o Lydigste! vor Faders høye Alder,
Hvor u-fordøkelig din Død hans Hierte falder,
Betenk, o Dydens Barn hvordan vor Moder vil
Dog gremme sig, i fald dit Liv kom noget til.

140

O stræb, i fald du kand! - - - her kunde hand ey meere,
Thi Graad tog overhaand hos ham, saa vel som fleere,
I det at Haab om Liv hos Patienten svandt,
Og hun sig meget nær ved sidste Suk befandt.

Dog gjorde hun sig stærk og taled', skjønt besverlig,
Men taled' over alt bevegelig og herlig,
In Summa: hvad kun sidst fik sagt paa denne Jord
Er nesten fattet ind i disse korte Ord:

1.

Far ævig vel, min Herre, lev i Glæde,
Du var mig kiær, ja kierlig til min Død.
Visk Øyet af, hvor nænder du at græde
Fordi du seer jeg glemmer snart min Nød?
Gud fulgte mig,
Den samme følge dig!

Her er saa mørk
Og vild en Verdens Ørk,
Ja Himlens Stie er trang at træde.
Far evig vel, min Herre, lev i Glæde,
Du var mig kier, ja kierlig til min Død.

2.

Far ævig vel, min Fader og min Moder,
Gud blive dem en Sol i Sorgens Nat.
Gud føre dem paa Verdens høye Floder
I Troens Ark til Himlens Ararat; Gen. 8,4.

141

Guds Varetegt
Beskandse al min Slegt!
Den blive ved
I Jesu sande Fred
Bevarede for Verdens Noder!
Far ævig vel, min Fader og min Moder,
Gud blive dem een Sol i Sorgens Nat!

3.

Far vel, far vel, du leede Verdens Fængsel,
Nu aabnes dog min deylig Friheds Dør,
Nu lindredes min Siels den lange Trængsel,
Jeg ømmes ey ved nogen Ting som før.
Den usle Pragt
Er ævig reent foragt,
O Gud ske Lov!
Hvad har jeg meer Behov?
Nu raades Bod paa ald min Længsel.
Far vel, far vel, du leede Verdens Fængsel,
Nu aabnes dog min deylig Friheds Dør.

4.

O Herlig Gud! O Fryd! O favre Himle!
Jeg smager alt mit ævig søde Vel!
Jeg seer, jeg seer de blide Engle vrimle
Om HERrens Stoel, hvad bier nu min Siel?
God Nat, nu vil
Jeg lukke Øyet til.
Du Krop! sov hen, 142
Vaag op til Fryd igien, Saa skal du ey af Svaghed svimle.
O herlig Gud! O Fryd! O favre Himle!

Jeg smager alt mit ævig søde Vel.

Saaledes sov Hun hen, det Dydernes Exempel,
Og viiste i sin Død en Preeg af JEsu Stempel,
Ja villig overgav een munter Siel og Aand,
I allersidste Suk til Guds almægtig Haand.

Den overblevne Deel af Stochfleths qvestet Hierte
Fandt stridigste Mixtur af Lindring og af Smerte.
Hand fandt endda saa vildt een Lettelse ved det,
At Troen hafde giort saa haard een Strid saa let.

Hand saae i samme Strid hans halve Liv var borte,
Der maatte i en Hast Taalmodigheden skorte;
Hans Siel blev hart beklemt, hans Trøstighed forsvandt,
I det ham Rostgaards Død og Dyd i Tanker randt.

O heel bedrøvet Liv! saaledes kand hver time
Eet U-veyr midt udi vor roelig Hav-blik stime!
Saa vendes Velstands Blad! og hvo vil undre stoort,
Om første Spørsmaal blev endnu til Slutning giort.

143

Hvor er Bestandighed paa Jordens Bold at finde?
Hvor lod Fornøyelsen sig fast til nogen binde?
Hvor er fra bliden Sol saa blank en Straale kast,
At jo en skummel Skye kand sverte den i Hast!

Men mageløs Patron! hvor kand
Den største Sorg vel føde
Den mindste Trøst! mon nogen Mand
Har sørget Liv i Døde?
De huule Suk, den heede Graad,
Det heese Skrig kand svekke;
Men kand saa Kraftes-løs et Raad
Een Død af Søvnens vekke!
O ney! min Herre veed jo selv
Det var forgieves Møye
I dette Fald om stridig Elv
End suused' af hans Øye,
Hand veed jo selv, i JEsu Skiød
Er andet for at gjøre,
End laane til een Jordisk Nød
Det himmel-fyldte Øre.
Hand veed jo selv, at Døden er
Een Baade, just for dennem,
Som har haft Gud af Hiertet kier
Det heele Liv igiennem,
Hand veed jo selv; som uden Haab
Maae ingen Christen sørge,
Saa bør man Trøstes-løse Raab
Og ey fra hannem spørge.
Hand veed jo selv, i hvor det gaar,
At lade Himlen raade;

144

Saa veed hand og ved dette Saar
At ømme sig med Maade.
Og over alt: hvad Himlen vil
For Skiebne til os skikke,
Saa skal man tie taallig stil;
Thi U-taal hjælper ikke.
Om Verden giorde ham Fortred

(I hvad det maatte gielde)
Jeg veed, hand kunde derfor med
Sit Hovet aldrig helde.
Nu lod den fromme Gud en Vind
Af Modgangs Hiørne tindre
Og møde ham: Nu bør hans Sind
Jo krænkes meget mindre?
Vi taaler knap, at een vil slaae
Os lidet Vand paa Armen;
Men hvo forsager ved at faae
Guds Blødnings Regn i Barmen?
Forsøgte Mand! hand tænker vel,
At og hans Skiebne falder
Saa tung for dydig Moders Siel
Og brave Faders Alder?
Men see! De kiender Himlens Vey,
Ja hver en Steen, der møder:
Det er da sikkert, at de ey
Paa Guds Behag sig støder.
O sligt er langt fra deris Skik;
De følger jo saa nøye
Det allermindste Vink og Nik
Af HErrrens Haand og Øye?
De selv har bunden deris Smaa
Til Gud paa alle Kanter;

145

De bandt dem op og lod dem staae
Som ranke Himlens Planter.
Hvor kand da Sorgen være stor,
Naar Flid og Omsorg lønnes;
Thi denne Plante blomstres, hvor
De haaber selv at grønnes?
O dyre Siel! til Lykke med
Din Flor i Himlens Lande,
Hvor Livsens Træe bær Frugter ved
De reene Livsens Vande. Apoc. 22,1.2.
Din Velstand stemmer Graadens Flod,
Der har saa lidet gavnet:
Endskiønt man synes derimod
Du blev for tidlig savnet.
Far evig, evig vel! man faar
Dig her i Tiden miste
Og eftertænke hvad der staaer
Til Minde paa din Kiste.

Over-Skrift

Hvad vandt vel Døden her? thi Kroppen slap fra Møye,
Og Søvnens lukte kun et mat og mødigt Øye,
Som sover tet og sødt i Roligheds Paulun,
Til Luften klinger af Guds vekkende Basun.
Hvad vandt vel Døden her? thi Sielen gik med Byttet,
Og blev saa Seyerrig til Fredens-Bolig flyttet.
Ald Verdens Herlighed, hvis Buble er saa tom,
Den lod Hun Verdens Børn med Døden trekkes om.
Hvad vandt vel Døden her! thi Dyden er i Live;
Ved den skal Rostgaards Navn i Agt og Ære blive.
O! lad kun andres Been et Marmor-Minde faae;

Stub, Ambrosius, *Digte*, 1972

Men her vil Dyden selv som Pyramide staae.

146 * *